

S
TA EEN DS
C U RA
PLEK OM TORI
U TE DELEN
M

KUNST IN DE OPENBARE RUIMTE
VAN AMSTERDAM

X
X
X

INHOUDSOPGAVE

06	VOORWOORD
07	INLEIDING
08	1. KUNST IN DE OPENBARE RUIMTE VAN AMSTERDAM
	1.1 Stad Maken
	1.2 Stad Zijn
	1.3 Stad Nu
15	2. SAMENWERKINGEN
25	3. PR EN COMMUNICATIE
25	4. ORGANISATIE EN WERKWIJZE
	4.1 Doel, taken en werkwijze; governance
	4.2 Samenstelling SCA; partners
34	5. FINANCIËN
34	SLOTWOORD
34	COLOFON

Four Peas in a pod, Majoor Fransweg/Wiltzanghlaan, Irée Zamblé

If you know you know, Nieuw-West, Narges Mohammadi & Zeineb el Bouni

In 1748 maakte de Italiaanse architect Giambattista Nolli een revolutionaire kaart van Rome. Waar voor die tijd de kaart van de stad een verbeelding was van het onderscheid tussen bebouwde en onbebouwde ruimte, tekende Nolli de kaart van Rome op basis van het verschil tussen publieke en private ruimte. Alle publieke delen van gebouwen – de kerken, de colonnades, badhuizen en overdekte markten – werden onderdeel van de openbare ruimte, de pleinen, straten en stegen. Die beroemde kaart toont in oogopslag het continuüm van het publieke domein, ver voorbij de grenzen van wat we als openbare ruimte beschouwen. Nolli laat de stad zien als een verbonden systeem van verbonden plekken, sommige wellicht parochiaal, andere transactioneel, maar allen in wezen onderdeel van een gedeeld systeem.

Zou Giambattista Nolli driehonderd jaar later geboren zijn, hoe zou zijn kaart het publieke domein van het heden verbeelden? Voor de kerken in de stad is een ticket nodig, de beroemde parken vragen om een reservering, de stationshallen zijn bereikbaar achter poortjes. Zelfs voor het Pantheon, tot een paar jaar geleden als een overdekt verlengde van het Piazza della Rotonda altijd open, dien je nu dagen van te voren je kaartjes al gekocht te hebben.

In Amsterdam is dat niet anders. Niemand die zich nog verbaast over de ticket-verkoop voor de Nieuwe Kerk, de Oude kerk, het Paleis op de Dam maar ook het stadhuis waar je in de meeste ruimtes pas binnenkomt bij een afspraak, de ticketsluizen bij de stations en de 's avonds gesloten poorten bij de parken. Zouden we ook de ruimtes waar met cameratoezicht, opzichte bewaking of andere vormen van intimiderende crowd control aan de Nolli kaart onttrekken, dan beginnen er gaten te vallen in die beroemde continuïteit van het publieke domein, dan vernauwt de doorstroom in het netwerk en valt dat systeem van verbonden plekken uiteindelijk uiteen in kleine eilandjes. Het verschil tussen een gedeelde stad en een verdeelde stad is maar twee medeklinkers.

Kan kunst in de openbare ruimte zich die slijtage plekken in dat netwerk toe-eigenen, de erosie in het publieke domein bevragen en ontstane ruimtes claimen? Kunst biedt een houvast voor verbinding, geeft mogelijkheden voor erkenning en herkenning, biedt aanknopingspunten voor identificatie en verhalen. Gedeelde ruimte versterkt een gedeelde verantwoordelijkheid. Kunst als kans om de gaten in het netwerk van Nolli te helen, de verbinding te herstellen en het mentale eigenaarschap van het publieke domein te vergroten.

Met dit werkplan 2025-2026, in het jubileumjaar 750 jaar Amsterdam, versterkt en vernieuwt Stadscuratorium Amsterdam haar agenda en versterkt de koers die met het werkplan *Sharing the City* uit 2023-2024 is ingezet. Amsterdam, **een plek om te delen.**

Claudia Linders
voorzitter

Het is een veelzeggend gebaar. Amsterdam is jarig en geeft haar burgers extra openbare ruimte als cadeau. In juni 2025 wordt een dag lang een groot deel van de ringweg A10 vrijgegeven voor tal van (culturele) activiteiten om de vitaliteit en verscheidenheid van de stad te vieren. Er ligt in 2025 en 2026 echter meer in het verschiet dan het 750-jarige stadsjubileum. Ook op alle andere dagen wordt gewerkt aan een kwalitatief hoogwaardige openbare ruimte, met daarin vanzelfsprekend een rol voor kunst en cultuur.

Met ingang van 2025 is het nieuwe Kunstenplan 2025-2028 van kracht geworden. Amsterdam is de culturele hoofdstad van het land. Tegen de landelijke tendens in blijft de gemeente investeren in een solide cultuuraanbod voor al haar inwoners, zelfs met een perspectief op groei van het te besteden budget op de langere termijn. Ze investeert in een professioneel werkveld van podia, makers en educatie en alle daarmee samenhangende bedrijvigheid. Die bedrijvigheid vormt een substantieel deel van de Amsterdamse economie en beroepsbevolking. Daarbij heeft de gemeente Amsterdam wel keuzes moeten maken. Extra aandacht en middelen gaan in de komende periode naar een evenrediger cultuuraanbod in de stadsdelen Noord, Zuidoost en Nieuw-West (en de huisvesting daarvan) en naar het vergroten van de toegankelijkheid van cultuur, die een afspiegeling dient te zijn van de diverse samenleving van de stad. Stadscuratorium Amsterdam onderschrijft die focus en is van mening dat een meer evenredige verdeling tussen de stadsdelen ook voor kunst in de openbare ruimte in de komende jaren een uitgangspunt dient te zijn.

Het Kunstenplan spreekt waarderend over de rol die Stadscuratorium Amsterdam vervult als adviesorgaan met betrekking tot het bestaande bestand van kunstwerken in de openbare ruimte en de nieuwe kunstwerken die in de stad worden ontwikkeld. De taken en ambities die als mission statement werden benoemd in het voorgaande uitgebreide SCA-werkplan *Sharing the City. Art in the Public Realm of Amsterdam* (2023-2024) zullen daarom ook worden gecontinueerd.

Dit nieuwe werkplan *Een plek om te delen, kunst in de openbare ruimte van Amsterdam* voor de periode 2025-2026 kan worden gelezen als een aanvulling en actualisering van het bovengenoemde SCA-werkplan *Sharing the City* uit 2023-2024. In het eerste hoofdstuk wordt de indeling van drie taakgebieden van SCA uit het vorige werkplan voortgezet: Stad Maken (nieuwe kunst als onderdeel van gebiedsontwikkeling), Stad Zijn (het beheren en zichtbaar maken van de bestaande collectie buitenkunstwerken in Amsterdam) en Stad Nu (het agenderen van relevante onderwerpen via adviezen, publieke debatten en media-uitingen). Daarna volgen hoofdstukken over de geplande activiteiten op het gebied van PR en communicatie, over de organisatie en haar werkwijze en over de begroting(en) 2025-2026, die dit werkplan completeren. In de bijlagen vindt u onder meer een terugblik op en verslaglegging over *Sharing the City* in de periode 2023-2024.

Het is een veelomvattend onderwerp, de kunst in de openbare ruimte van onze stad. SCA adviseert op uiteenlopende vragen. Soms spelen er kwesties rondom bestaande kunstwerken en het beheer en de ontsluiting van de collectie Buitenkunst (hieronder besproken in paragraaf 1.2 *Stad Zijn*). Soms is er aanleiding om dieper in te gaan op de achtergronden en (actuele) context waarbinnen kunst in de openbare ruimte tot stand komt en van betekenis blijft en op de daarbij gehanteerde werkwijzen (meer daarover in paragraaf 1.3 *Stad Nu*). En uiteraard brengt ook de ontwikkeling van nieuwe kunstwerken in Amsterdam vragen met zich mee, waarop SCA adviseert. Daarover gaat de volgende paragraaf.

1.1 STAD MAKEN

Onder deze noemer verstaat het Stadscuratorium de advisering bij de totstandbrenging van nieuwe kunstprojecten als onderdeel van de gebiedsontwikkelingen in de stad, waarop veelal de percentageregeling voor kunst in de openbare ruimte van toepassing is.

In de periode 2023-2024 heeft SCA een adviesrol vervuld bij kunstprojecten in gebiedsontwikkelingen van verschillende schaal. In het Brasapark in stadsdeel Zuid-Oost werden kunstwerken opgeleverd, op Oostenburg en in het Schegpark is de definitieve uitvoering van de daar ontworpen kunstwerken op handen en voor het ontwikkelgebied Beethoven (Zuidas) is de kunstenaarsselectie inmiddels afgerond. SCA houdt vinger aan de pols bij grootschalige gebiedsontwikkelingen als Osdorpplein, Strandeiland en Amstel III. Met stadsdeel Noord is SCA in gesprek over een onderzoek naar mogelijke aanknopingspunten voor kunstprojecten binnen de zogenaamde Aanpak Noord die in voorbereiding is. In 2025 en 2026 richt SCA het vizier bovendien op het Havengebied en het nieuwe stadsdeel Weesp. Al in 2022 ontwikkelde SCA een visie op kunst in de openbare ruimte in de binnenstad; in 2025 krijgen o.a. de aanpak van een aantal stegen en de ontwikkeling van een kunstwerk voor het Knowledge Mile Park een vervolg.

Stadscuratorium Amsterdam blijft daarbij pleiten voor een betere borging – en uitbreiding – van de percentage-regeling in het Plaberum (Plan- en besluitvormingsproces ruimtelijke maatregelen) en van haar adviesrol in het organogram van gebiedsontwikkelingsprocessen, zodat deze vaker en in een vroeger stadium wordt meegenomen in de planvorming. Daarbij werkt SCA nauw samen met Team GO, de afdeling Grond en Ontwikkeling. Dit biedt de kans om het betreffende kunstproject te beginnen met een (artistiek) onderzoek in en met de omgeving (als onderdeel van de placemaking-strategie) en om bewoners en gebruikers in een vroeg stadium te kunnen betrekken.

Ook vanuit het oogpunt van goed opdrachtgeverschap vraagt SCA om aandacht voor het organogram. De gebruikelijke aanpak met publiek-private samen-

werkingen tussen de gemeente en consortia van derde partijen leidt soms ook voor kunstprojecten tot een wijze van aanbesteden die zich niet altijd goed laat verenigen met het artistieke proces van de kunstenaar en de bedrijfsmatige kleinschaligheid van diens praktijk. SCA plant in de periode 2025-2026 een stadsdialoog over opdrachtgeverschap, maar geeft in voorkomende gevallen ook graag direct advies hierover bij de inrichting van een kunstopdracht.

Bij 'Stad Maken' is het niet alleen van belang te bedenken voor wie de stad gemaakt wordt, maar ook mét wie. In het proces van de totstandkoming van nieuwe kunstwerken, blijft inclusie en diversiteit een belangrijk punt van aandacht. Dat vraagt om een intersectionele benadering bij het samenstellen van kunstwerkgroepen en -commissies, het betrekken van bemiddelaars, het uitwerken van participatievormen en bij het selecteren van kunstenaars. Onderbelichte groepen in representatie en beleving van kunst in het publieke domein hebben en houden onze bijzondere aandacht. Sommige projecten kunnen hierin een agenderende rol vervullen, zoals bijvoorbeeld Vrouwen van West; waarbij naast het contextualiseren van de bestaande collectie, vrouwelijke kunstenaars nieuw werk realiseren in samenwerking met maatschappelijke organisaties in het stadsdeel, en genderongelijkheid geadresseerd wordt.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. De gemeente Amsterdam heeft in voorbereiding daarop in 2021 de Omgevingsvisie 2050 aangenomen, waarin strategische keuzes voor de inrichting van de fysieke leefomgeving in de komende decennia worden omschreven, die zullen uitmonden in een Omgevingsplan, uiterlijk per 2032. Kunstprojecten kunnen bijdragen aan het doorontwikkelen en beleefbaar maken van elementen van deze Omgevingsvisie.

Een belangrijk onderdeel van de Omgevingswet is de verruiming van de participatie bij de inrichting van de stad. De gemeente Amsterdam bracht in 2024 een nieuwe Participatieverordening uit, die de rechten van gemeente, burgers en andere partijen op zeggenschap en participatie omschrijft en die haar beleidsmedewerkers verplicht om voor elk project een participatietraject uit te werken, dat past bij de aard en omvang van het betreffende project en dat overeenstemt met de in de verordening omschreven werkwijzen. Dit heeft consequenties voor de opzet van kunstprojecten. Betekent de participatieverplichting ook dat burgers een stem moeten hebben in de keuze tussen kunstenaars, respectievelijk verschillende ontwerpen? Voldoen strategieën uit de kunst zelf (zoals participatieve kunst, 'commoning', artistiek onderzoek) ook aan de voorwaarden? Mag van elke kunstenaar worden verwacht dat die vormen van participatie aanwendt, of blijft dat

de verantwoordelijkheid van de opdrachtgever(s)? Vanwege de gebleken urgentie van deze vragen, zal SCA in 2025 voorrang geven aan een Stadsdialoog over het onderwerp participatie bij kunstprojecten in de openbare ruimte, ook als een middel om diversiteit en inclusie in de stad gestalte te geven.

Ook in 2026 zijn er jubilea te vieren, die voor SCA een focus kunnen bieden voor haar betrokkenheid bij de ontwikkelgebieden in de stad. De opening van het Noordzeekanaal in 1876 (250 jaar geleden) is een goede aanleiding om met Port of Amsterdam in contact te treden over het inventariseren en ontsluiten van bestaande kunst in het havengebied (en stadsdeel) en een contourplan op te stellen voor potentiële nieuwe kunstprojecten in aansluiting op ontwikkelingen in het gebied. De wisselende effecten van de wereldeconomie op de stad, de verplaatsing van de cruisterminal (en de druk van toerisme), het uitbreiden van de stad in de richting van de havens en de relatie tot de omliggende gemeenten in Groot-Amsterdam (MRA): het zijn alle thema's die het aanzien en gebruik van het gebied aanzienlijk kunnen doen veranderen. Kunstprojecten in de openbare ruimte maken het soms relatief anonieme gebied (be)leefbaar, eigen en inzichtelijk voor burgers.

Acties Stad Maken, onder andere:

- Onderzoek naar een uitbreiding van de percentageregeling in verschillende fasen van het Plaberum en dit afstemmen met Grond en Ontwikkeling en relevante stakeholders;
- Projecten in ontwikkelgebieden aanwijzen en benoemen; afstemmen gebiedsontwikkelaars en stadsdelen;
- Nieuwe projecten proactief aanjagen (Havengebied, Hamerkwartier, Sloterdijk, Osdorp, IJburg, Noord, Amstel III, Zuidoost, Zuidas e.a.);
- Implementatie Stegenplan Stadsdeel Centrum;
- Visie Aanpak Noord opstellen.

1.2 STAD ZIJN

Onder de noemer Stad Zijn schaarst het Stadscuratorium de advisering op het gebied van de collectie-inventarisatie en ontsluiting van het bestaande areaal van kunst in de openbare ruimte in de gemeente Amsterdam.

De adviestaak van SCA is meervoudig. Het technisch onderhoud hoort daar niet bij, dat is belegd bij de afdeling Verkeer & Openbare Ruimte die voor een periodieke schouw en voor onderhoudswerkzaamheden een contract heeft gesloten met de firma Kunstwacht. Een positief advies van SCA is noodzakelijk voor het officieel opnemen van een werk in de publieke Amsterdamse kunstcollectie. Voor eventuele afstoting is dat eveneens het geval. Ook op andere manieren draagt SCA bij aan het beheer en de ontsluiting van de collectie:

Verhalen Stadscuratorium

SCA hecht eraan om de kunst in de openbare ruimte te ontsluiten voor de inwoners van Amsterdam (en andere belangstellenden), door het verschaffen van goede informatie over de werken en waar mogelijk enige verdieping te bieden. Dat zal zij ook in 2025-2026 doen door het wekelijks uitlichten van een bijzonder beeld in de serie *Sunday Sculptures* (via Instagram en Facebook), door het geregeld publiceren van een achtergrondverhaal (Collectieverhalen; idem) en nieuwsberichten, die ook op de SCA-website worden geplaatst. SCA werkt samen met Public Art Amsterdam en andere initiatieven die perspectieven op de collectie Buitenkunst presenteren, bijvoorbeeld in de vorm van routes. De ambtelijk secretaris van SCA woont bovendien het zeswekelijkse stedelijk overleg Buitenkunst bij, dat onder meer de invulling verzorgt van de gemeentelijke [website Buitenkunst](#). De commissie Buitenkunst werkt aan een update van deze website, die eveneens wordt beheerd door Kunstwacht.

Advies collectie-inventarisatie en ontsluiting

In haar [Advies Collectie-inventarisatie en ontsluiting KIOR Amsterdam](#) stelt SCA dat de stad over een (publieke) database zou moeten beschikken die alle informatie bevat (technisch, historisch) die voor inhoudelijk en praktisch collectiemanagement noodzakelijk is. Een dergelijk collectiemanagementsysteem van waaruit de collectie ook digitaal kan worden ontsloten, voorziet in een behoefte die blijkt te leven bij veel collega's van alle afdelingen binnen de gemeente die beroepsmatig bij de Amsterdamse kunst in de openbare ruimte zijn betrokken. SCA adviseert graag inhoudelijk bij dit traject, en is verheugd over de stap die stadsdeel Centrum heeft gezet om dit onderwerp te agenderen binnen het portefeuillehoudersoverleg Kunst en Cultuur.

De bovengenoemde database is er op de eerste plaats omwille van de zichtbaarheid van de openbare kunstwerken in Amsterdam en voor goede communicatie en verbinding met het publiek. Op vragen van betrokken burgers moeten zij goede informatie kunnen krijgen, via de publieke website die op dat moment de database ontsluit. SCA krijgt bijvoorbeeld vaak de vraag wat tot de collectie buitenkunstwerken behoort, en dat is nog niet altijd eenduidig te beantwoorden. Ook werken die geen eigendom van de gemeente zijn, kunnen op de website worden gepubliceerd (met vermelding van de eigenaar) en een aantal van de door Kunstwacht onderhouden objecten betreft eerder cultuurhistorische artefacten dan werken van beeldende kunst; de huidige website geeft hierover op dit moment geen uitsluitsel. Overeenkomsten van opdracht en eigendom zijn niet altijd traceerbaar, evenals verleende vergunningen, ontwerpschetsen, technische details en bijzonderheden voor het onderhoud. Op adviesaanvragen of een werk tot het areaal c.q. de collectie buitenkunstwerken behoort of zal kunnen behoren, en of dit automatisch betekent dat de gemeente het werk ook in beheer zal nemen (en vice versa), is een gedifferentieerd antwoord mogelijk. SCA heeft hier eerder een duidelijk kader

voor opgesteld. In de periode 2025-2026 wil SCA haar expertise graag inzetten bij het opstellen van een programma van eisen en plan van aanpak voor een adequaat collectiemanagementsysteem. In antwoord op adviesaanvragen zal SCA het verschil tussen opname op de website Buitenkunst (die de volle breedte aan kunstwerken in het publieke domein beslaat) en het als kunstwerk in beheer en/of in eigendom nemen door de gemeente zo nodig nader specificeren.

Amsterdam 750 jaar

In het verlengde van de SCA Stadsdialogen en in het kader van 750 jaar Amsterdam werkt SCA, in samenwerking met en ondersteund door het AFK, op initiatief en onder de redactie van journalist Edo Dijksterhuis aan een publicatie over kunst in de openbare ruimte in Amsterdam, nu en in de toekomst. De basis is een serie essays. Over hoe de kunst functioneert en heeft gefunctioneerd, en hoe dat kan veranderen in de toekomst. Over de representerende en soms confronterende rol die zij speelt in een snel transformerende samenleving. Over hoe zij tot stand komt via private opdrachten, participatieprocessen, publiek-private samenwerking of anderszins. En over nieuwe, mogelijk innovatieve uitingvormen. Het idee is niet zozeer historisch van aard, maar een serie essays die toekomstgericht, visionair en agenderend is in relatie tot het stedelijke landschap en de Amsterdamse collectie buitenkunst.

Acties Stad Zijn, onder andere:

- Afstemmen stedelijk overleg Buitenkunst (doorlopend);
- Opvolging advies implementatie collectiemanagementsysteem;
- Advisering ontsluiting kunst stadsdeel Centrum;
- Uitgave essays kunst in de openbare ruimte tgv Amsterdam 750;
- Interstedelijk overleg website, collectie en zichtbaarheid.

1.3 STAD NU

Een belangrijke taak van Stadscuratorium Amsterdam is ook het agenderen en onderzoeken van onderwerpen die van invloed zijn op de praktijk van kunst in de openbare ruimte in de stad. Dit kan op eigen initiatief, maar gebeurt vaak ook op verzoek vanuit de stad, waar de behoefte leeft aan uitwisseling en verdieping van kennis, aan opheldering van dilemma's die men in kunstprojecten tegenkomt en de behoefte om aan te sluiten bij bredere ontwikkelingen zoals het actief streven naar een meer inclusieve stad en dito openbare ruimte. Dit doet SCA door het organiseren van gesprekken, lezingen en media-uitingen, veelal onder de noemer van Stadsdialogen en vaak als opmaat tot (on)gevraagde adviezen die SCA uitbrengt aan het College van B&W.

Een belangrijke functie van Stadscuratorium

Amsterdam is het signaleren van aandachtspunten in de wijze waarop kunstprojecten in de openbare ruimte zijn opgezet en hoe ze verlopen. In 2025 krijgen daarom twee onderwerpen prioriteit als thema van een Stadsdialoog, waarvoor SCA de gehanteerde aanpak zal volgen van de Stadsdialoog Bemiddelaarschap die in 2024 uitmondde in een advies aan het College van B&W van Amsterdam. In een reeks informele gesprekken met een brede vertegenwoordiging van het werkveld werd het onderwerp ontleed, kennis erover verzameld en werden vragen daaromtrent aangescherpt. In een bijeenkomst (Stadsdialoog) met een meer publiek karakter werden deze vragen nog eens in een bredere kring van deskundigen en stakeholders aan de orde gesteld, waarna de leden van SCA een advies hebben geformuleerd. Ook bij de volgende onderwerpen zal deze aanpak worden gehanteerd.

Stadsdialoog: *De Stad als Canvas?* (januari - juli 2025).

Stadscuratorium Amsterdam organiseert in het voorjaar van 2025 een reeks Stadsdialogen onder de titel *De Stad als Canvas?* over murals, street art en graffiti, kunstvormen die steeds prominenter aanwezig zijn in de stad. Omdat muurschilderingen zonder vergunning kunnen worden gerealiseerd en formeel alleen worden getoetst op exces (o.a. aanstootgevendheid, sluikreclame) is er bij de Commissie Omgevingskwaliteit en de stadsdelen, een groeiende behoefte aan een beoordelingskader. Daarnaast klinkt in delen van het werkveld de roep om meer erkenning van 'street art', wat een goede aanleiding is om het werkveld van muurschilderingen, graffiti en andere uitingen te analyseren en een debat te voeren over kwaliteitscriteria en ontwikkelpunten.

SCA organiseert drie besloten expertmeetings met stakeholders, waaronder kunstenaars, opdrachtgevers (gemeente, woningbouwverenigingen), bemiddelaars en street art musea. Tijdens deze sessies worden drie fasen van de totstandkoming van murals besproken: de initiatieffase (wie neemt het initiatief, wie heeft welke rol en verantwoordelijkheid?), de uitvoeringsfase (ontwerp-beoordeling, vergunningen, publieksbetrokkenheid, obstakels in het proces) en de resultaatfase (beheer, duurzaamheid, documentatie en behoud). Daarnaast wordt in een aparte bijeenkomst ingegaan op spontane artistieke interventies zoals graffiti en ongevraagde street art, en de mogelijkheden voor vrijplaatsen in Amsterdam.

De inzichten uit deze expertmeetings worden gedeeld tijdens een publiek event, waarin bevindingen worden gespiegeld aan ervaringen uit de praktijk. Van de gesprekken en het event worden verslagen opgesteld, die de basis vormen voor een advies aan het College van B&W. Dit advies zal concrete aanbevelingen bevatten om beleid, processen en beheer rondom murals en street art in Amsterdam te optimaliseren.

Stadsdialoog Participatie (juni-december 2025).

Het toepassen van de nieuwe participatieverordening in 2024 roept bij beleidsmedewerkers vragen op, zeker ook in het geval van kunstprojecten. Tegelijkertijd zijn

participatieve strategieën ook in de beeldende kunst gemeengoed geworden, maar krijgen deze bij kunst-opdrachten in de openbare ruimte (evenals performatieve kunstvormen en artistic research als medium) in Amsterdam nog weinig plek. In de Stadsdialoog Participatie wordt gezocht naar participatiestrategieën die passen bij de specificiteit van vragen uit de stad en buitenkunst. Op 2 en 3 juni neemt SCA deel aan het internationale seminar Commemoration and Citizenship: *Outreach and participation*, in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam, dat als kick-off van de Stadsdialoog Participatie kan fungeren. Een van de SCA leden participeert in het internationale research network *The Everyday Life of Urban Monuments*, waarin onderzoekers uit Denemarken, Zweden, Engeland, Nederland, Duitsland en de VS vergelijkende perspectieven onderzoeken met betrekking tot de maatschappelijke impact van kunst in de openbare ruimte. Het seminar in Amsterdam op 2 en 3 juni richt zich op 'Outreach and participation', waarbij gekeken wordt naar de rol van bewoners bij de totstandkoming en het 'gebruik' van beelden. Op 2 juni wordt er onder meer een stads-wandeling gemaakt en gedebatteerd over Amsterdamse voorbeeldprojecten. Op 3 juni wordt een openbare (Engelstalige) bijeenkomst georganiseerd waarin Amsterdamse ervaringen in een internationale context worden besproken aan de hand van een aantal cases zoals het project Vrouwen van West en het onderzoek naar participatie in stadsdeel Noord. Deze bijeenkomst is de aftrap van een serie stadsdialogen over participatie in het najaar.

Als reactie op de motie 839 Nadif e.a. voor een diverse en inclusieve openbare ruimte bracht het Stadscuratorium (SCA) in 2022 het advies *Practice what you preach: diverse en inclusieve openbare ruimte* uit. Een van de belangrijkste pijlers uit dat advies was toen al het organiseren van meer rechtvaardige processen en vormen van samenwerking binnen de gemeentelijke organisatie, samen met burgers en met andere partijen. Dat vraagt om een meer integrale, domeinoverstijgende benadering van processen en besluitvorming.

In overeenstemming met de Omgevingswet moet er voor ieder project een participatieplan komen "overwegende dat het wenselijk is om met inwoners en andere betrokkenen aan de publieke zaak te werken, waarbij de samenwerking bewust, transparant, voorspelbaar en zorgvuldig geregeld is; overwegende de noodzaak van procedurele rechtvaardigheid in die samenwerking, waarbij niet alleen weloverwogen het inhoudelijke doel van beleid of een project wordt bepaald, maar even bewust en weloverwogen de route daar naartoe wordt bepaald."

Wat betekent dat in praktijk? Wat zijn de voordelen en

valkuilen van 'participatie' in verschillende contexten? Niet alleen eindproducten, maar ook de totstandkomingsprocessen en 'stewardship' na afronding van het project zijn van belang bij het samenbrengen van verschillende partijen. "Als gemeente hebben we hierin nog te leren: van het toepassen van andere werkvormen tot aan een intensievere samenwerking met informele organisaties in de buurten" (Participatieverordening gemeente Amsterdam 2024, p.5) Kunst en cultuur lopen in het ontwikkelen van zulke processen vaak voorop, en bieden een bron van inspiratie voor ambtenaren, politici, deelnemers aan participatietafels en projectleiders. In het geval van initiatieven voor monumenten bijvoorbeeld, hebben gemeenschappen met een directe relatie ertoe steeds vaker een prominente, gelijkwaardige rol bij de totstandkoming. Ook is kunst in de openbare ruimte vaak onderdeel van publieke ontwikkeltrajecten, bijvoorbeeld via de percentageregeling. Welke vragen leven hierover bij ambtenaren die werken in de openbare ruimte? Als mensen zich niet kunnen voorstellen hoe het anders kan, is het lastig om ergens naartoe te werken. Kunst speelt daarbij de primaire rol van de verbeelding.

SCA zet haar expertise graag in om zich in 2025-2026 te wijden aan het ontwikkelen van een advies dat is toegespitst op nieuwe, gezamenlijke werkvormen. SCA onderzoekt wat de waarde en betekenis van de participatieverordening is voor kunst in de openbare ruimte. Ook is SCA geïnteresseerd in de rol van (kunst en) cultuur bij het vormgeven van gedeelde waarden die de band tussen de overheid en gemeente, burgers en andere netwerkpartners ten goede komen.

Summer School (januari-juli 2026)

(follow-up Stadsdialoog Bemiddelaarschap)

In haar advies *Verbinders in een gedeelde stad. Over de toekomst van het bemiddelaarschap voor kunst in de openbare ruimte in Amsterdam* doet SCA een aantal aanbevelingen waarmee de rol van bemiddelaars bij kunstprojecten in de Amsterdamse openbare ruimte kan worden geoptimaliseerd. Een van de aanleidingen voor het advies en de Stadsdialogen die eraan voorafgingen was de constatering dat er minder nieuwe aanwas in het veld van bemiddelaars is dan wenselijk zou zijn voor de continuïteit, vernieuwing en toename van de diversiteit van de praktijk. SCA besluit haar advies met de vraag om opdracht te krijgen van de gemeente om deze aanbevelingen te kunnen helpen implementeren in Amsterdam. Onderdeel daarvan is het idee van een summer school voor potentiële nieuwe bemiddelaars, waarin bestaande kennis uit de praktijk wordt gedeeld, casussen worden ontleed, alternatieve werkwijzen worden verkend en talentontwikkeling wordt aangejaagd. De summer school is tegelijk ook een moment voor bijscholing en versterking van het netwerk van professionals op het gebied van kunst in de openbare ruimte. SCA benut in deze maanden de tijd en capaciteit die voor een Stadsdialoog beschikbaar zijn voor het opzetten en organiseren van een pilot summer school. SCA zoekt daarbij de samenwerking met de universiteiten en (kunst)hogescholen in de stad.

SCA overweegt om in het verlengde hiervan een peer-to-peer netwerk op te zetten met collega-instellingen voor kunst in de openbare ruimte in Nederland, dat een tweejaarlijks overleg organiseert waarin lopende casuïstiek en daaruit voortkomende vraagstukken worden besproken.

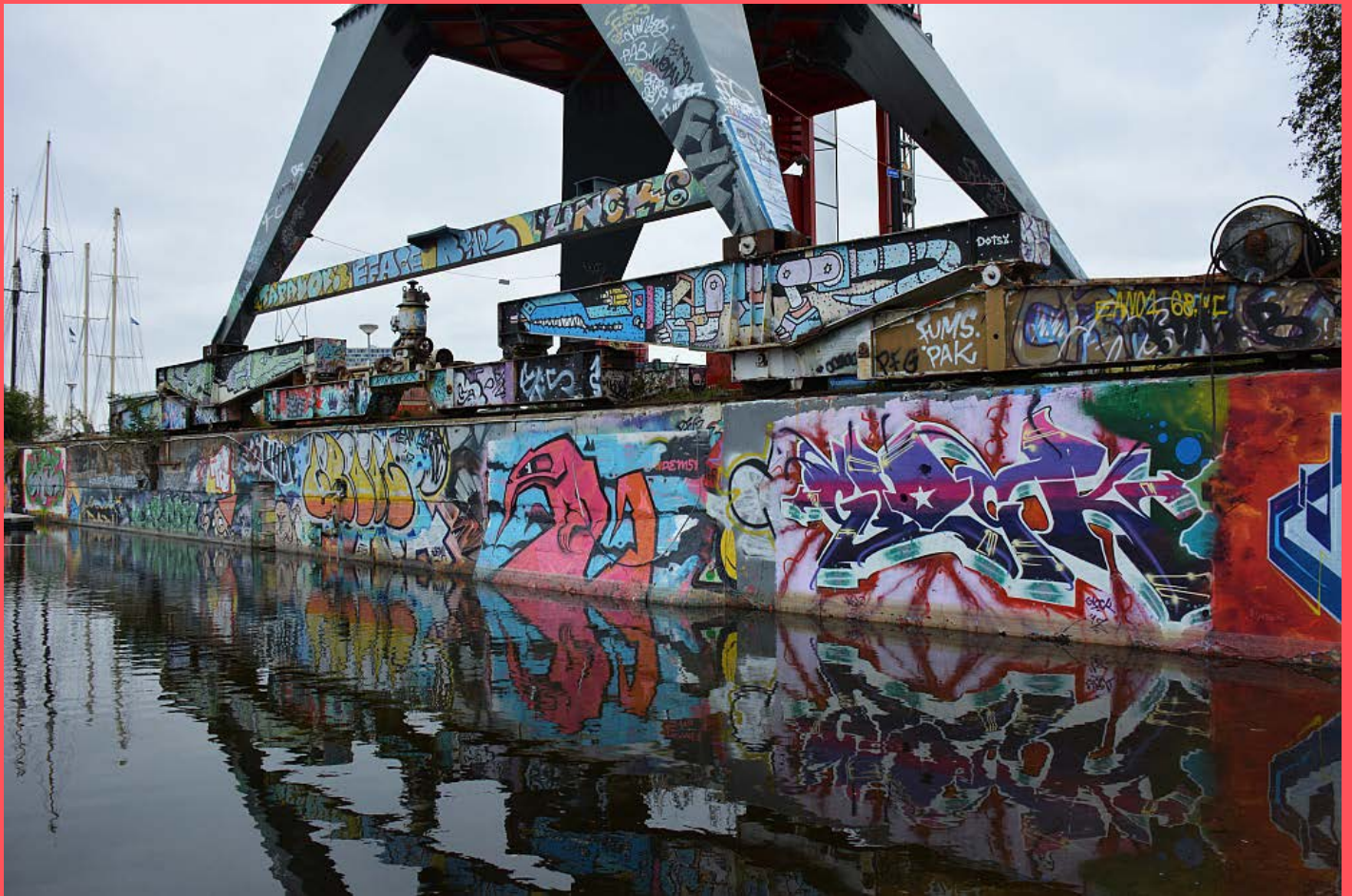
Stadsdialoog Opdrachtgeverschap (september-december 2026)

Steeds vaker worden kunstopdrachten gemodelleerd naar of meegenomen in tenderconstructies en aanbestedingsprocedures zoals ze ook in de architectuur en stedenbouw worden gehanteerd. Dat levert risico's op die voor kunstenaars en ontwerpers als kleine (onder) aannemers moeilijk te dragen zijn, en die bovendien van invloed zijn op de wijze waarop zij de samenwerking met onderaannemers inrichten. Strengere aanbestedingskaders staan soms op gespannen voet met de wijze waarop een kunstwerk in de praktijk gedurende een aantal ontwerpstadia tot stand komt, omdat een ontwerp al vroeg gedetailleerd moet worden uitgewerkt en dan min of meer vastligt.

Andere maatstaven voor goed opdrachtgeverschap zijn bijvoorbeeld het toepassen van de codes voor fair practice, diversiteit en ontwikkeling en governance: welke knelpunten worden daar ervaren en hoe kunnen die worden geadresseerd? En wat staat bij SCA wellicht nog niet goed op het vizier? Traditioneel nemen de gemeente (stadsdelen en PMB) woningcorporaties en soms bouwconsortia en bedrijven de rol van opdrachtgever op zich, maar hoe kan Amsterdam burgerinitiatieven meer ruimte voor opdrachtgeverschap geven, bijvoorbeeld naar model van Les Nouveaux Commanditaires of die Neue Auftraggeber waarin een groep burgers als opdrachtgever fungeert, daarbij begeleid door een bemiddelaar (deze organisaties gebruiken daarvoor de term mediateur/mediator)? Deze stadsdialoog biedt een goede gelegenheid om processen, contracten (en honoraria) die de gemeente en andere partijen hanteren eens door te lichten. Voldoen ze nog in de huidige tijd?

Acties Stad Nu, onder andere:

- Stadsdialogen met kunstenaars, beleidsadviseurs, woningcorporaties en deskundigen van binnen en buiten Amsterdam
- Stadsdialoog en advies De Stad als Canvas? Over muurschilderingen, street art en graffiti;
- Stadsdialoog en advies Participatie
- Stadsdialoog en advies Opdrachtgeverschap
- Pilot Summer School voor en met potentiële bemiddelaars en bestaande bemiddelaars; oprichting peer-to-peer-netwerk

Amsterdam NSDM-Werf, beeld via Myfootprints

Atomos, Brasapark, Jamahl Richters

SCA wordt steeds beter gevonden door partijen in de stad met een vraag over bestaande kunstwerken dan wel met een initiatief om een kunstproject tot stand te brengen. In 2024 is SCA begonnen met een maandelijks spreekuur. Vanwege de belangstelling hiervoor zal dit mogelijk nog worden uitgebreid.

De afdeling Kunst en Cultuur van de gemeente Amsterdam werkt momenteel aan een beleidskader voor gedenktekens in de publieke ruimte, waarin aanbevelingen uit het SCA-advies *Practice what you Preach!* over een meer diverse kunstopdrachtenpraktijk zullen worden meegenomen. SCA streeft ernaar als kritische lezer bij de totstandkoming van dit beleidskader te worden betrokken.

De gemeente Amsterdam heeft het initiatief vanuit een aantal partijen in de stad omarmd om te komen tot een Monument voor de Gastarbeider. SCA is verzocht om een rol te spelen in de opzet, ontwikkeling en uitvoering van het totstandkomingsproces, waarbij het keuze- en besluitvormingsproces van de participerende belangengroepen met specifieke artistieke en procedurele expertise zal worden ondersteund. De precieze invulling van deze rol is bij het schrijven van dit werkplan nog niet gedefinieerd.

In de loop van 2025 zal het Amsterdams Fonds voor de Kunst de formulering van haar projectregelingen gaan herzien. Voor SCA vormt dit een goede gelegenheid om haar werkafspraken met het AFK ten aanzien van de preadvisering en de subsidiering van buitenkunst te actualiseren en stroomlijnen. Het AFK zal aanvragers in een vroeg stadium van hun initiatief doorverwijzen naar SCA en daarbij onder meer ook wijzen op de mogelijkheid om gebruik te maken van het spreekuur. SCA op haar beurt brengt via haar website en het adviesaanvraagformulier de mogelijkheid en voorwaarden van een AFK-subsidieaanvraag onder de aandacht.

Met de afdeling gemeentebelastingen werkt SCA momenteel aan een werkafpraak over de beoordeling van uitingen die als kunstwerk dan wel als reclameuiting zouden kunnen worden opgevat, waarover de gemeente een reclamebelasting zal heffen. In de loop van 2025 wordt deze afspraak geformaliseerd.

De gemeentelijke afdeling Kunst en Cultuur geeft aan, in 2025 het derde deel van de Handreiking kunst in de openbare ruimte (in samenwerking met AFK) uit te zullen brengen. SCA mist dit deel momenteel regelmatig om naar door te verwijzen, naar aanleiding van vragen van initiatiefnemers van kunstprojecten die haar vragen om advies. SCA zal daarom als kritische lezer aan de totstandkoming bijdragen en als het daartoe opdracht krijgt ook anderszins.

Incidenteel geven leden van het Stadscuratorium Amsterdam gastlessen aan kunst, cultuur- en erfgoedopleidingen in de stad. Het SCA zal het komende jaar de contacten met Amsterdamse opleidingen intensiveren om meer studenten inzicht te geven in de culturele, praktische, juridische en beleidsmatige facetten van kunst in de publieke ruimte. Dit is belangrijk omdat bij geen enkele opleiding kunst in de openbare ruimte een vast onderdeel van het curriculum is.

Door middel van gastcolleges, werkbezoeken en praktijkopdrachten kunnen studenten worden betrokken bij actuele casussen in Amsterdam. Zo draagt SCA bij aan kennisontwikkeling en stimuleert het academici, erfgoed-specialisten en kunstenaars om een actieve rol te spelen in de toekomst van kunst in de openbare ruimte.

Het doel van de PR en communicatie van Stadscuratorium Amsterdam is meerledig. Op de eerste plaats worden potentiële aanvragers geïnformeerd over de aspecten waarover bij SCA advies kan worden ingewonnen, en hoe de adviesprocedure verloopt. SCA kiest ervoor om alle adviezen, zolang deze niet vertrouwelijk zijn, op haar website te ontsluiten om zoveel mogelijk transparantie over haar werk te betrachten en tegelijk ook voorbeeld-casussen te kunnen bieden.

De website biedt ook context en verdieping over het onderwerp kunst in de openbare ruimte. Het Stadscuratorium communiceert niet alleen over haar eigen werkzaamheden, maar vat het ook als haar taak op om het omvangrijke en rijkgeschakeerde bestand van kunst in de openbare ruimte in de stad van context te voorzien en te ontsluiten voor Amsterdammers en andere belangstellenden.

Communicatiestrategie en doelstellingen

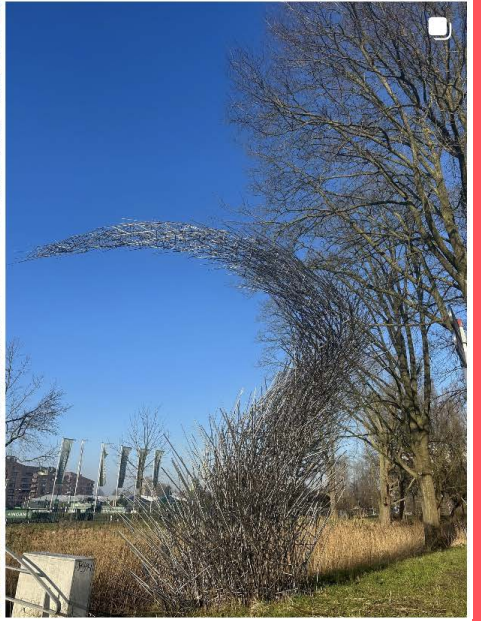
Het Stadscuratorium zet zich in om kunstwerken in de openbare ruimte zichtbaar te maken en het belang ervan te communiceren naar een breed publiek, met oog ook voor actuele ontwikkelingen in de stad. Dit gebeurt via haar website, digitale platforms, sociale media en strategische samenwerkingen.

De communicatiestrategie richt zich o.a. op:

- de zichtbaarheid vergroten van kunst in de openbare ruimte via digitale en sociale kanalen;
- verhalen vertellen, waarbij kunstwerken en hun context worden belicht via *Sunday Sculptures* (wekelijks op Instagram en Facebook en via de SCA-website) en *Collectieverhalen* (door een kunstenaar of SCA-adviseur, met audiovisuele component);
- optimaliseren van de toegankelijkheid van publicaties, door naast website-publicaties actief te zoeken naar geschikte lokale mediapartners voor verspreiding van adviesrapporten en bijzondere publicaties;
- optimaliseren van het proces voor adviesaanvragen, door het actualiseren van het aanvraagformulier en het inzichtelijk maken van doorlooptijden op de website.

Publicaties & Mediapartners

SCA zoekt actief naar lokale mediapartners (bijv. Het Parool, AT5) die adviesrapporten en bijzondere publicaties kunnen belichten wanneer dit relevant is. Ook met het grote spectrum van samenwerkingspartners van SCA worden berichten over en weer gedeeld, zoals recentelijk van de directie EZC/Kunst & Cultuur van de gemeente Amsterdam, de cultuurafdelingen van de verschillende stadsdelen, AFK, de Amsterdamse Kunstraad, Pakhuis de Zwijger, Public Art Amsterdam, onderwijsinstellingen als de Reinwardt Academie en de Breitner Academie, kunstmedia zoals BK-Informatie en vele andere.

Sunday Sculpture, Instagram tijdlijn overzicht, 2025

4.1 DOEL, TAKEN EN WERKWIJZE; GOVERNANCE

In het Huishoudelijk Reglement van SCA staan de taken en werkwijze van SCA beschreven:

Doel

Het Stadscuratorium bevordert de realisatie van kunst in de openbare ruimte van Amsterdam door te adviseren over nieuwe kunstprojecten en behoud van bestaande kunstwerken.

Taken van het Stadscuratorium

Het Stadscuratorium heeft als taak om binnen het gemeentelijke kunst- en cultuurbeleid het College gevraagd en ongevraagd schriftelijk of mondeling te adviseren over:

- a. kunst in de openbare ruimte in ruimtelijke plannen;
- b. nieuwe projecten betreffende kunst in de openbare ruimte;
- c. bestaande kunstwerken in de openbare ruimte;
- d. maatschappelijke initiatieven op het gebied van kunst in de openbare ruimte;
- e. een kunstopdracht en de te selecteren kunstenaars;
- f. het aanvaarden of weigeren van schenkingen.

Naast de bovengenoemde adviestaak draagt het Stadscuratorium zorg voor:

- a. het opkomen voor het belang van kunst in de openbare ruimte voor Amsterdam in het algemeen;
- b. het aanjagen van de realisatie van nieuw kunstwerken in de stad;
- c. het organiseren van een alliantie van betrokkenen (opdrachtgevers, bewoners, ondernemers, stedenbouwkundigen, beheerders en financiers) bij elk nieuw kunstproject om draagvlak te verkrijgen;
- d. het zorgen voor verbinding met en tussen betrokken gemeentelijke onderdelen (gemeentelijke afdelingen en stadsdelen) en museale instanties;
- e. het zoeken naar nieuwe vormen van opdrachtgeverschap, kunstuitingen, financiering en behoud;
- f. het voeren van debat met vertegenwoordigers van de gemeente en de gemeenschap over kunst in de openbare ruimte;
- g. de inventarisatie en waardering van de bestaande kunstwerken in de stad;
- h. afstemming met Monumenten en Archeologie over (waardering van) monumentale na-oorlogse wandkunst;
- i. Het inzetten voor het behoud van bestaande kunstwerken met een bijzondere waardering en zonodig zorgen voor herplaatsing;

- j. Het inzetten voor behoud van streetart die aantoonbaar iconische of symbolisch waarde heeft (gekregen);
- k. Het adviseren over het zichtbaar maken van de collectie kunst in de openbare ruimte.

Governance

In het Huishoudelijk Reglement van Stadscuratorium Amsterdam wordt beschreven hoe het SCA wordt samengesteld. Het streeft ernaar een goede afspiegeling te zijn van de Amsterdamse samenleving. SCA onderschrijft en hanteert de Governance Code Cultuur en de Fair Practice Code (volgens het principe pas toe of leg uit), in haar eigen werkwijze en als richtlijn bij de beoordeling van adviesaanvragen.

4.2 SAMENSTELLING SCA; PARTNERS

Leden

Op 1 januari 2025 is SCA voltallig met negen leden; in de periode 2025-2026 bereikt conform het alternerende rooster van aftreden, een aantal van hen het einde van hun tweede zittingstermijn en zullen er voor die posities nieuwe adviseurs worden geworven, waarbij SCA streeft naar een goede opbouw naar specifieke expertises, leeftijden en achtergronden. Voorzitter is Claudia Linders. De huidige adviseurs/leden zijn Jacquill Basdew, Jeroen Boomgaard, Selby Gildemacher, Jeroen Koolhaas, Ilga Minjon, Radna Rumping, Suzanne Sanders en Annemarie de Wildt.

Bureau

SCA beschikt over een ambtelijk secretaris, Nils van Beek. Stadscuratorium heeft daarbij een team PR- en communicatie annex Programmamanager; Giulia de Jong en Isabel Zoetewij (ad interim) die ook en naar behoefte secretariële ondersteuning verlenen.

Samenwerkingspartners

SCA werkt samen met diverse partners, waaronder het Amsterdams Fonds voor de Kunst, de Commissie Omgevingskwaliteit, Team GO (Grond en Ontwikkeling, gemeente Amsterdam), de afdeling V&OR (Verkeer en Openbare Ruimte), de diverse stadsdelen (verenigd in het Stedelijk Overleg Buitenkunst), de Amsterdamse Kunstraad, de universiteiten en (kunst)hogescholen van Amsterdam en diverse culturele instellingen, waaronder CBK Zuidoost en Framer Framed.

Rooster van aan- en aftreden	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Claudia Linders (vz)	mei								vacature			
Jeroen Boomgaard	mei								vacature			
Meinke Horn	mei				vacature							
Radna Rumping	mei								vacature			
Annemarie de Wildt	mei								vacature			
Selby Gildemacher	mei						vacature					
Vincent van Velsen	mei				vacature							
Tanja Karreman	mei		jun									
Suzanne Sanders				feb				ntb				
Aileen Middel	mei			mei								
Jeroen Koolhaas				nov				ntb				
Ilga Minjon						sep			ntb			
Jacquill Basdew						sep			ntb			

BEGROTING	2025	2026
PRIMAIRE TAKEN	€ 33.868,50	€33.868,50
WERKZAAMHEDEN VOORZITTER	€ 11.457,00	€ 11.457,00
COÖRDINATIE EN OVERLEG	€ 5.226,00	€ 5.226,00
ACTIVITEITEN & PROGRAMMA (sub)werkgroep/advisering	€ 14.352,00	€ 14.352,00
PRODUCTIE PROGRAMMA	€ 14.750,00	€ 14.750,00
ONDERSTEUNING PROGRAMMA, PR/COMM.,SECRETARIS	€ 27.000,00	€ 27.000,00
VORMGEVING, WEBSITE, DIGITALE WERKOMGEVING	€ 4.000,00	€ 4.000,00
ONVOORZIEN	-	€ 3.872,87
TOTAAL UITGAVEN	€ 110.653,50	€ 114.526,37

In de periode 2023-2024 heeft Stadscuratorium Amsterdam waardevolle ontmoetingen en samenwerkingen gehad die het draagvlak voor betekenisvolle kunst in de openbare ruimte nog eens hebben aangetoond. Dit motiveert SCA om zich ook in de komende jaren maximaal in te spannen om de collectie buitenkunst breder bekend en toegankelijk te maken en uit te breiden, door organisaties en initiatieven die zich daarom bekommeren met raad en daad terzijde te staan. SCA hoopt daarbij op uw blijvende betrokkenheid. Deze collectie is immers van iedereen in de stad en vertelt uiteindelijk ook het verhaal van *een plek om te delen*.

Samenstelling en redactie:

Nils van Beek, secretaris
Claudia Linders, voorzitter
Isabel Zoetewij, secretariële ondersteuning
Radna Rumping, adviseur

Vormgeving

ARK (Roosje Klap en Nina van Tuikwerd)

Website stadscuratorium.nl

Atelier Roosje Klap en Marcel Burg

MET DANK AAN:

Stadscuratorium

Jeroen Boomgaard, Jacquill Basdew, Selby Gildemacher, Meinke Horn †, Giulia de Jong, Tanja Karreman, Jeroen Koolhaas, Claudia Linders (voorzitter), Aileen Middel, Ilga Minjon, Radna Rumping, Suzanne Sanders, Vincent van Velsen, Annemarie de Wildt

Ambtelijk secretarissen en assistentie

Tanja Karreman en Nils van Beek,
Giulia de Jong, Jan-Pieter 't Hart

PR & Communicatie en Programmamanagement (in wisselende samenstelling)

Giulia de Jong, Jan-Pieter 't Hart, Isabel Zoetewij

Spreekers stadsdialogen

Alle gesprekspartners/spreekers bij de

Stadsdialoog Bemiddelaarschap:

René Boer, LOOM; Petra Heck NDSM-werf;
Rob de Melker, Kunstmest; Mette Samkalden,
Kunstmest; Helmut Dick, kunstenaar/Breitner Academie;
Esther Didden, BK-Informatie; Xandra Nibbeling,
BK-Informatie; Alice Smits, Zone2Source;
Nancy van Asseldonk, Reinwardt Academie;
Marjo van Baar, (Nelly en) Theo van Doesburgstichting;
Jules van den Langenberg,
(Nelly en) Theo van Doesburgstichting;
Mirjam Sneeuwloper, Reinwardt Academie;
Marianna van der Zwaag, Welcome Stranger,
Oude Kerk; Harald Schole, kunstenaar en bemiddelaar;
Marga Rotteveel, Avans Hogeschool (SUSTAIN);
Martijn Boelhouters, buro MA.AM; Veronique Baar,
QKunst; Suki de Boer, AFK; Peter Both,
stadsdeel Nieuw-West; Lars Brehm,
Amsterdam Street Art; Frederique Bijl, Sport en Bos;
Marco Cops, Wiseguys; Edo Dijksterhuis, publicist;
Nicolette Gast, bemiddelaar Buro Gast; Marieke Gerritsen,
stadsdeel West; Veronique Hoedemakers, bemiddelaar;
Cathy Jacob, voorzitter BK-Informatie;
Annemiek Mi-Jin de Groote, Team Kallenbach;
Sterre Herstel, Framer Framed; Tanja Karreman,

Rijksvastgoeddienst; Nanna Kassenaar, Team Kallenbach;
Alexandra Landré, Stroom Den Haag; Sabine Lebesque,
Team GO; Sara Mattens, Vinger; Janice Milan,
stadsdeel Zuidoost; Onno van de Muijsenberg,
beleidsadviseur Kunst en Cultuur; Josien Pieterse,
Framer Framed; Rosita Roosblad, stadsdeel Zuid,
Zuidas; Mette Samkalden, Kunstmest; René Scheenaard,
stadsdeel Oost; Harold Schouten, Wiseguys;
Kathrin Schlegel, kunstenaar; Chantal Schoenmakers,
Huidenclub Amsterdam; Theo Tegelaers, bemiddelaar;
Jacqueline Verhaagen, kunstenaar/bemiddelaar;
Astrid Vlug, redactie Buitenkunst; Nicoline Wijnja,
Kunstpunt Groningen; Annet Zondervan, CBK Zuidoost.
Locatie Baggerbeest: Stichting Urban Resort/
Ryan van der Knaap. Catering: Giulia de Jong,
Kikiann Bolhuis en Jona Roth.

Economische Zaken & Cultuur

Araf Ahmadali, Martine Brinkhuis, Marjolein Cremer,
Lina van Hirtum, Mandy Jansen, Christel Koeleman,
Wim Kolk, Sarah Malko, Onno van den Muysenberg,
Cigdem Ozcelik, Egbert Peppelman Karen Pieterse et al.

Stedelijk overleg Buitenkunst

Job Boas, Suki de Boer, Peter Both, Frederique Bijl,
Brigitte van Dijk-Weesie, Marieke Gerritsen,
Evelien Meijer, Janice Milan, Arjan Muggen,
Onno van den Muysenberg, Molly Witman,
Rosita Roosblad, René Scheenaard,
Quirine van de Sloot, Jarmil Soe-Agnie,
Catherine Steenbeek, Astrid Vlug.

Grond en Ontwikkeling

Team GO, Ivo Hamelynck, Sabine Lebesque

Commissie Omgevings Kwaliteit

Robert Winkel, Paul Rosenberg, Eric Luiten,
Marlies van der Meijden, Mirthe Kooij, Marloes Ruiter,
Pepijn Diepeveen, Belinda van Buiten, Eric Snoeck,
Nanna Janby

Amsterdamse Kunstraad

Bianca Meilof, Felix Rottenberg, Katja Weitering,
Guikje Roethof, Barbara van de Water et al.

Amsterdams Fonds voor de Kunsten

Laurien Saraber, Suki de Boer, Yvonne Franquinet en
Jorgen Karskens (extern)

Monumenten en Archeologie

Annette van Doeschate en Anette van Dijk.

Verkeer en Openbare Ruimte

Hilly Engels en Tara Heemskerck

Stakeholders en samenwerkingspartners

Economie en Cultuur / Afdeling Kunst en Cultuur,
Monumenten en Archeologie, de stadsdelen,
en stadsdeelbestuurders, Stedelijk overleg Buitenkunst,
Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK),
Adviescommissie stadsdeel Zuid (ACK),
Openbare Bibliotheek Amsterdam (OBA),
Ruimte & Duurzaamheid, Grond en Ontwikkeling (team GO),
Projectmanagementbureau (PMB),
Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK/COK),
Stad-Forum, Amsterdam Art, Atelier Vrije Ruimte e.a.

En niet uitputtend

De kunstenaars, bemiddelaars, ontwikkelaars,
woningbouwverenigingen, TAAK,
Public Art Amsterdam (PAA), CBK Zuid Oost,
universiteiten, culturele instellingen, onderwijsinstututen,
BIZ, Kroonenberg Groep, Oostenburg/Stadsgenoot,
projectgroep Stadscentrum Osdorpplein, Eigen Haard,
Ymere et al.

Speciale dank aan de Amsterdamse Kunstraad (AKr)
voor het beschikbaar stellen van werk- en
vergaderfaciliteiten voor SCA.

Publicatie adviezen en besluitenlijst

Stadscuratorium Amsterdam publiceert al haar adviezen
op de eigen website, behoudens de adviezen waarvoor
vertrouwelijkheid is geboden. De gepubliceerde adviezen
kunnen als besluitenlijst worden gelezen.

Stadscuratorium

P/a Pakhuis de Zwijger –
locatie Amsterdamse Kunstraad
Piet Heinkade 179, 1019 HC Amsterdam
Contactgegevens: contact@stadscuratorium.nl
stadscuratorium.nl

Disclaimer:

**Hoewel aan alle beschikbaar gestelde informatie en
advisering door SCA de grootst mogelijke aandacht
en zorg is besteed, kunnen er geen rechten aan deze
tekst worden ontleend.**

Bijlage: *Sharing the city*, jaarverslag Stadscuratorium
Amsterdam 2023-2024

STADS
CURA
TORI
UM
X
X
X